

«ЛІСТАПАД» АФІЦЫЙНА АДКРЫТЫ

І з сённяшняга дня пачынаюцца конкурсныя паказы

Госці кінафестывалю прайшліся па чырвонай дарожцы, вядучыя прадставілі сем саставаў журы, свайго ўладальніка знайшоў спецыяльны прыз Прэзідэнта «За захаванне і развіццё традыцый духоўнасці ў кінамастацтве», зала кінатэатра «Масква» аддала даніну памяці ганароваму старшыні кінафестывалю Расціславу Янкоўскаму, што пайшоў з жыцця ў чэрвені, і класіку беларускага кінамографіста Віктару Тураву, якому ў гэтым годзе споўнілася 60 гадоў. Рэжысёр Аксана Бычкова прадставіла фільм адкрыцця «Пецябург. Толькі па любові». Мы чакалі, калі гэта можна будзе сказаць, і вось нарэшце — XXIII Мінскі міжнародны кінафестываль «Лістапад» адкрыты.

Нягледзячы на пэўныя цяжкасці, з якімі сутыкнулася дырэкцыя форуму ў гэтым годзе, «Лістапад» — і людзі, што за ім стаяць — выстаялі, справіліся. Галоўнае тут, канешне, — фільмы, у той час як дырэкцыя застаюцца фармальна, але тым не менш, адкрыццё — важны рытуал. У кінатэатры «Масква» намеснік прэм'ер-міністра Наталля Качанова агучыла прывітанне Прэзідэнта ўдзельнікам і гасцям кінафоруму, старшыня кінафестывалю Генадзь Давыдзька разбіў талерку аб штатыў кінакамеры, прагучала шмат цёплых і, як належыць сітуацыі, урачыстых слоў у адрас кінафестывалю і яго значнасці. На жаль, не ўсе традыцыі мы змаглі захаваць у гэтым годзе, і знікла якра адна з самых чулівых — сёлет на сцэне кінатэатра ўжо не прагучаў верш у выкананні Расціслава Янкоўскага, што адкрываў фестываль усе дваццаць тры гады. «Масква» замест гэтага

ўбачыла яго на экране ва ўрыўках з яго акцёрскімі ролямі.

У нейкім сэнсе інтрыгай дырэкцыі адкрыцця кінафестывалю «Лістапад» з'яўляецца імя будучага ўладальніка спецыяльнага прыза Прэзідэнта. У мінулым годзе яго атрымаў рэжысёр Вадзім Абдраштытаў, у пазамінулым — рэжысёр і акцёр Станіслаў Гаварухін. Сёлет прэстыжная ўзнагарода была ўручана вядомаму купалаўцу — савецкаму і беларускаму акцёру тэатра і кіно, народнаму артысту Беларусі і СССР Генадзю Аўсяннікаву. І на гэты раз менавіта ён са сцэны кінатэатра працягваў верш.

З сённяшняга дня пачынаюцца паказы шасці конкурсных праграм (пазаконкурсныя фестывальныя фільмы дэманструюцца ўжо з учарашняга дня) — гэта 83 работы з больш як 160. У раскладзе можна знайсці цэлы шэраг фестывальных хітоў кшталту работ Джыма

Джармуша, братоў Дардэн, Ксаўе Далана, Крысціяна Мунджыу, Кена Лоўча, Джанфранка Розі, Асгара Фархадзі, шмат нашумелых работ кшталту фільмаў «Мой сябар Барыс Нямцоў» Зосі Радкевіч, «Жанчына, якая сышла» Лава Дзіяса, «Я не мадам Бавары» Фэна Сяягана. Ужо трэці раз на «Лістападзе» пройдзе Нацыянальны конкурс, які поўнасьцю складаецца з работ беларускіх аўтараў. Дарэчы, сёлетнія лаўрэаты атрымаюць у якасці ўзнагароды тэхнічную дапамогу — здымачнае абсталяванне і паслугі постпрадакшн для рэалізацыі наступнай ідэі. Не трэба забываць і пра яшчэ адну важную частку «Лістапада» — індустрыяльную платформу, якая будзе накіравана на развіццё сферы кіно ў Беларусі і разуменне яе месца ў міжнародным кантэксте.

Фільмам закрыцця — і гэта яшчэ адзін гонар фестывалю — стане апошняя работа класіка сусветнага кіно польскага рэжысёра Анджея Вайды «Астаткавы выявы», якая трапіла ў лонг-ліст прэтэндэнтаў на сукісанне прэміі Оскар.

Усё гэта кінабагаце, у якое можна акунуцца з галавой, будзе доўжыцца да 11 лістапада.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ.
katsyalovich@zviazda.by

■ Наша здароўе

УЖЫВАННЕ ЁДАВАНАЙ СОЛІ ПРЫНЕСЛА ПЛЁН

Захворванні шчытападобнай залозы сустракаюцца практычна ў 30 працэнтаў насельніцтва планеты. Самымі распаўсюджанымі застаюцца дыфузны валляк, звязаны з дэфіцытам ёду, вузлавая ўтварэнні, аўтаімуная паталогія. Калі вы рэгулярна наведваеце тэрапеўта, вам няма чаго баяцца: спецыяліст ведае, у якіх выпадках вас трэба накіраваць да вузкага спецыяліста — эндэкрынолага — для больш дэтальнага абследавання. У абавязковым парадку абследаюцца толькі дзеці, жанчыны, якія плануюць цяжарнасць, і цяжарныя, а таксама пацярпелыя ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС.

— З пачатку 2000-х у краіне праводзіцца актыўная работа па ліквідацыі дэфіцыту ёду з дапамогай найбольш эфектыўнага метад масавай прафілактыкі — ужывання ёдаванага солі, — тлумачыць прафесар кафедры эндэкрыналогіі Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта, доктар медыцынскіх навук Ала ШАПЬЛКЕВІЧ. — 96 працэнтаў нашай солі ёдаваная. Вынікі ўкаранення стратэгіі ліквідацыі ёдавага дэфіцыту ў Беларусі дазволілі Міжнароднаму камітэту па кантролі за ёда-

дэфіцытнымі захворваннямі і Глобальнай сетцы па ёдзе ўключыць нашу краіну ў пералік краін, якія дасягнулі мэтавага ўзроўню забеспячэння харчавання ёдам. У выніку з 2000 па 2015 год знізілася і пярвічная захваральнасць на вузлавы і эндэмічны валляк...

На працягу апошніх пяці гадоў адзначаецца зніжэнне паказчыка як пярвічнай захваральнасці, так і агульнай колькасці дзяцей з дысфункцыяй шчытападобнай залозы. Самым распаўсюджаным захворваннем шчытападобнай залозы ў дзяцей з'яўляецца

дыфузны валляк — 13 780 пацыентаў ва ўзросце да 18 гадоў. Усе нованароджаныя абследаюцца праз суткі пасля з'яўлення на свет на прыроджаны гіпатырэоз. Сёння мы дасягнулі сярэднеўрапейскага паказчыка па выяўленні гэтага захворвання: 1 выпадок на 4 216 немаўлят. Лячэнне такім дзецем прызначаецца літаральна з двух тыдняў жыцця, што дазваляе пазбегнуць нервова-псіхічнай інвалідызцыі.

Аднак за апошнія 15 гадоў вырасла аўтаімуная паталогія шчытападобнай залозы. Колькасць пацыентаў, у якіх упершыню ў 2015-м выявілі гіпатырэоз, вырасла з 2000 года ў 4,5 разы, а ў цэлым колькасць такіх пацыентаў — у 7 разоў.

Дыягнастычныя магчымасці тырэоіднай паталогіі ў дарослых і дзяцей значна палепшыліся. Ва ўсіх раёнах рэспублікі праводзіцца ўльтрагукавое даследаванне шчытападобнай залозы, на міжрэённым узроўні — гарманальнае

даследаванне тырэоіднага статусу. На абласным выконваецца тонкаіголкавая біяпсія пад кантролем ультрагукавога даследавання, сцынтыграфія залозы. На рэспубліканскім узроўні ў Рэспубліканскім цэнтры медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння выконваюцца па паказаннях у складаных выпадках усе неабходныя даследаванні. З мінулага года на базе цэнтру даступнае тэлемерыцыйнае кансультаванне па раздзеле «Цыталогія».

Асноўнымі прэпаратамі для лячэння захворванняў шчытападобнай залозы з'яўляюцца прэпараты ёдыду калію, сінтэтычныя аналагі леватыраксіну (у тым ліку айчынай вытворчасці), тырэастатычныя прэпараты. Усе неабходныя віды лекаў даступныя ў аптэчнай сетцы.

Святлана БАРЫСЕНКА.
protas@zviazda.by

■ У рэжыме анлайн

Пра небяспеку папярэдзяць... «Аднакласнікі»?

Расійская сацыяльная сетка дадала ў свой сайт і мабільныя праграмы новую функцыю — папярэджанне пра надзвычайныя сітуацыі. Пры яе дапамозе карыстальнікі змогуць атрымаць усю неабходную актуальную інфармацыю і ўпэўніцца ў тым, што сябры і блізкія знаходзяцца ў бяспецы.

Праект быў створаны ў супрацоўніцтве сацыяльнай сеткі і МЧС Расіі, аднак у хуткім часе павінен працаваць і ў Беларусі. Прынцып дзеяння просты: падчас стыхійных бедстваў і катастроф праграма будзе рассылаць апавяшчэнні ўсім карыстальнікам, якія, згодна з дадзенымі GPS і інфармацыяй, указанай у профілі, знаходзяцца ў зоне надзвычайнага здарэння. Разам з гэтым адрапат будзе атрымліваць нумары

экстранжных службаў і карысную інфармацыю аб тым, як весці сябе ў канкрэтнай сітуацыі. Акрамя таго, функцыя дасць магчымасць карыстальнікам, якія знаходзяцца ў зоне бедства, устанавіць статус «Я ў бяспецы» (які будзе бачны сябрам) і аператыўна даведвацца, хто са знаёмых аказаўся ў раёне надзвычайнай сітуацыі.

— Падобная функцыя ўжо рэалізавана ў нашай уласнай мабільнай праграме «МНС: дапамога побач!», — каментуе прэс-сакратар МЧС Беларусі Віталій НАВІЦКІ. — Акрамя паведамленняў пра надвор'е, там таксама рэалізавана функцыя папярэджанняў пра надзвычайныя сітуацыі ў форме, зручнай для карыстальнікаў.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.
lyskavets@zviazda.by

■ Будзь у курсе!

На Гомель — хутка і з камфортам

Беларуская чыгунка пашырае магчымасці камфортных паездак паміж Мінскам і Гомелем.

У сувязі з павелічэннем пасажырапатоку і для забеспячэння праезду пасажыраў на ўчастку Мінск — Гомель магістраль з 4 лістапада ў выхадныя дні ў два разы павялічвае колькасць месцаў у электрапоездзе міжрэгіянальных ліній бізнес-класа InterCity.

Здвоеным саставам (7+7) поезд №708 будзе адпраўляцца з Мінска 5,6 і 7 лістапада, а з 11 лістапада цягнік у колькасці 14-ці вагонаў будзе курсіраваць па Беларускай чыгунцы па пятніцах, суботах і нядзелях, расказалі ў прэс-цэнтры магістралі.

Поезд №707 Гомель — Мінск павялічаным саставам будзе адпраўляцца з Гомеля 5,6,7 і 8 лістапада, а з 12 лістапада — штотыдзень па суботах, нядзелях і панядзелках. Поезд №710 у колькасці 14-ці вагонаў прызначаны на 5, 6 і 7 лістапада, а з 11 лістапада штотыдзень ён будзе курсіраваць па пятніцах і нядзелях. У адваротным кірунку поезд №709 здвоеным саставам будзе курсіраваць 5,6 і 7 лістапада, а з 11 лістапада на ім можна будзе дабірацца з Гомеля ў Мінск штотыдзень па пятніцах і нядзелях.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by

■ Партрэт

ПЕРШЫ ШЛЮБ — У 27 ГАДОЎ, ДРУГІ — У 40

Некалькі фактаў пра нашых мужчын

Сёння адзначаецца Сусветны дзень мужчын. З гэтай нагоды Белстат склаў партрэт сярэднестатыстычнага беларуса.

Сярэдні ўзрост нашых мужчын — 37,3 года. Цікава, што гарадское насельніцтва на чатыры гады маладзейшае за вясковае (сярэдні ўзрост гарадскіх мужчын — 36,2 года, сельскіх — 40,9). Большасць беларусаў моцнага полу (65 працэнтаў) знаходзіцца ў працаздольным узросце, кожны шосты — пенсіонер. Яшчэ 19 працэнтаў — дзеці і падлеткі да 16 гадоў.

Чаканая працягласць жыцця сярод мужчын вырасла да 68,6 года. Але беларускі па-ранейшаму жывуць у сярэднім на 10 гадоў больш. Хоць з 2005-га разрыў у гэтых паказчыках для мужчын і жанчын скараціўся ў два гады.

Летась у шлюб уступілі 82 тысячы нашых суайчыннікаў, прычым 22,5 тысячы з іх (27 працэнтаў) аказаліся ў загсе не першы раз. Большасць вырашае стварыць сям'ю ў 25—29 гадоў: у гэтым узросце ажаніўся кожны трэці. А кожны чацвёрты думае, што са шлюбам лепш не зацягваць, і становіцца жаніхом у 20—24 гады. Паўторны шлюб заключаюць у сярэднім ў 40,9 года. Летась 1,2 тысячы беларускіх мужчын выбралі нявесту з Расіі, 711 — з Украіны, 33 — з Літвы, 20 — з Латвіі, 12 — з Ізраіля.

Кожны трэці прадстаўнік моцнага полу лічыць сваё здароўе добрым. Праўда, фізкультурай і спортам займаецца толькі чвэрць мужчын. А вось курыць амаль палова (каля 47 працэнтаў).

Усяго на пачатак года ў краіне налічвалася 4 420 тысяч мужчын. Гэта 46,5 працэнта ад агульнай колькасці насельніцтва.

ПАРТРЭТ СЯРЭДНЕСТАТЫСТЫЧНАГА БЕЛАРУСКАГА МУЖЧЫНЫ

У агульнай колькасці насельніцтва Беларусі мужчыны складаюць 46,5% — 4 420,8 тыс. чалавек*.

* Паводле даных на 1 студзеня 2016 года.
** Паводле даных перапісу насельніцтва 2009 года.

Крыніца: Белстат.

© Інфграфіка БЕЛАТА

А якімі беларускіх мужчын бачаць жанчыны? І хто для іх ідэал? Дамаю слова.

Наталля АУДЗЕЕВА, старшыня Беларускага прафсаюза работнікаў культуры, інфармацыі, спорту і турызму:

— Няважна, дзе і кім мужчына працуе. Галоўнае, каб на яго можна было паспадыраваць. Ведаецца, як кажучы, «надзейнае плячо». Гэта не значыць, што ў мужчыны абавязкова павінна быць шмат грошай ці высокі статус. Можна займаць адказную пасаду і пры гэтым аказацца ненадзейным чалавекам. Мужчына павінен паважаць жанчыну, быць сябрам, і толькі пры такім мы можам быць і слабымі, і моцнымі — як захочам. Гэта для мяне самая галоўная якасць у любым мужчыне.

Жанна КАПУСНІКАВА, мастачка:

— Ці адрозніваюцца нашы мужчыны ад заходніх? На самай справе не, яны такія ж. Людзі ўсюды аднолькавыя. У маім разуменні мужчына павінен быць добрым, разумным і шчодрым. Сутнасць не ў колькасці грошай, а ў жаданні імі падзяліцца: бедны чалавек таксама можа быць шчодрым.

Ганна БОНД, тэлеведучая:

— Беларускі мужчына змяніўся. Некаторыя працягваюць быць сапраўднымі мужыкамі — працуюць у полі, на заводзе, прыносяць карысць краіне. А ёсць метрасексуалы. Як з імі змагацца — вялікае пытанне. Гэта асаблівы індывід, за імі патрэбны вялікі догляд. Усе кажучы: «Жанчыны распесцілі»... Але не ў гэтым справа. Мужчына мяняецца, таму што цяпер час тэхнічных навінак. Яму не вельмі патрэбна жанчына, бо ёсць інтэрнэт, шматлікія гаджэты. Мужчына перакачаваў у віртуальнае жыццё. Думаю, жанчыне сёння складаней выйсці замуж, чым гэта было пяць гадоў таму.

Ідэальны вобраз для мяне — гэта прыстойны мужчына, які трымае сваё слова, пажадана без шкодных звычак (алкаголь, азартныя гульні). І каб ён разумее, што такое сям'я.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by